

TA 2025

Vanhusneuvosto

21.11.2024

Mikko Hokkanen, toimialajohtaja

Alueen erityispiirteet ja keskeiset haasteet

ERITYISPIIRTEET

Väestön ennustetaan kasvavan keskimäärin 11 % vuoteen 2030 mennessä (+ 2 370/vuosi)
Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa 36 % vuoteen 2030 (+ 7 600)

Metropolialueen erityispiirteet korostuvat; korkeat asumiskustannukset, toimeentulon haasteet, asunottomuus, päihdeongelmat
Vieraskielisiä yli 23 % asukkaista; kasvua ennustetaan vuoteen 2030 mennessä 45 % (+28 400)

Useampi kuin joka neljäs lapsiperhe on yhden vanhemman perhe
Lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeet korostuvat; joka viides alueen asukas alle 18-vuotias

KESKEISET HAASTEET

Palvelutarpeet kasvavat nopeammin kuin valtion rahoitus

Rahoitusmalli ei huomioi alueen sosiaalipalvelujen tarvetta

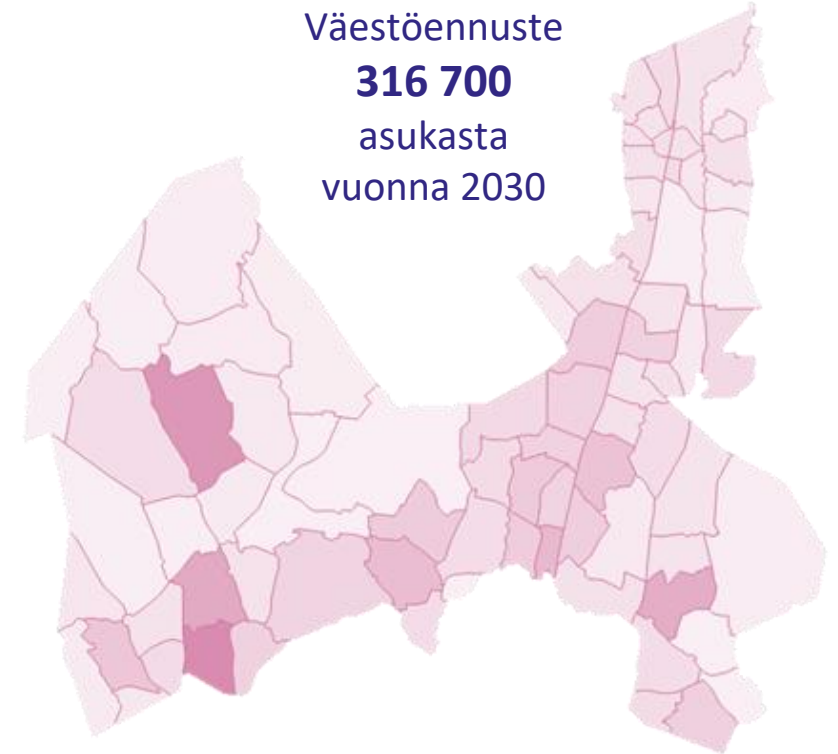

Syntyneitä alijäämiä ei pystytä kattamaan lain edellyttämästi vuoteen 2026 mennessä

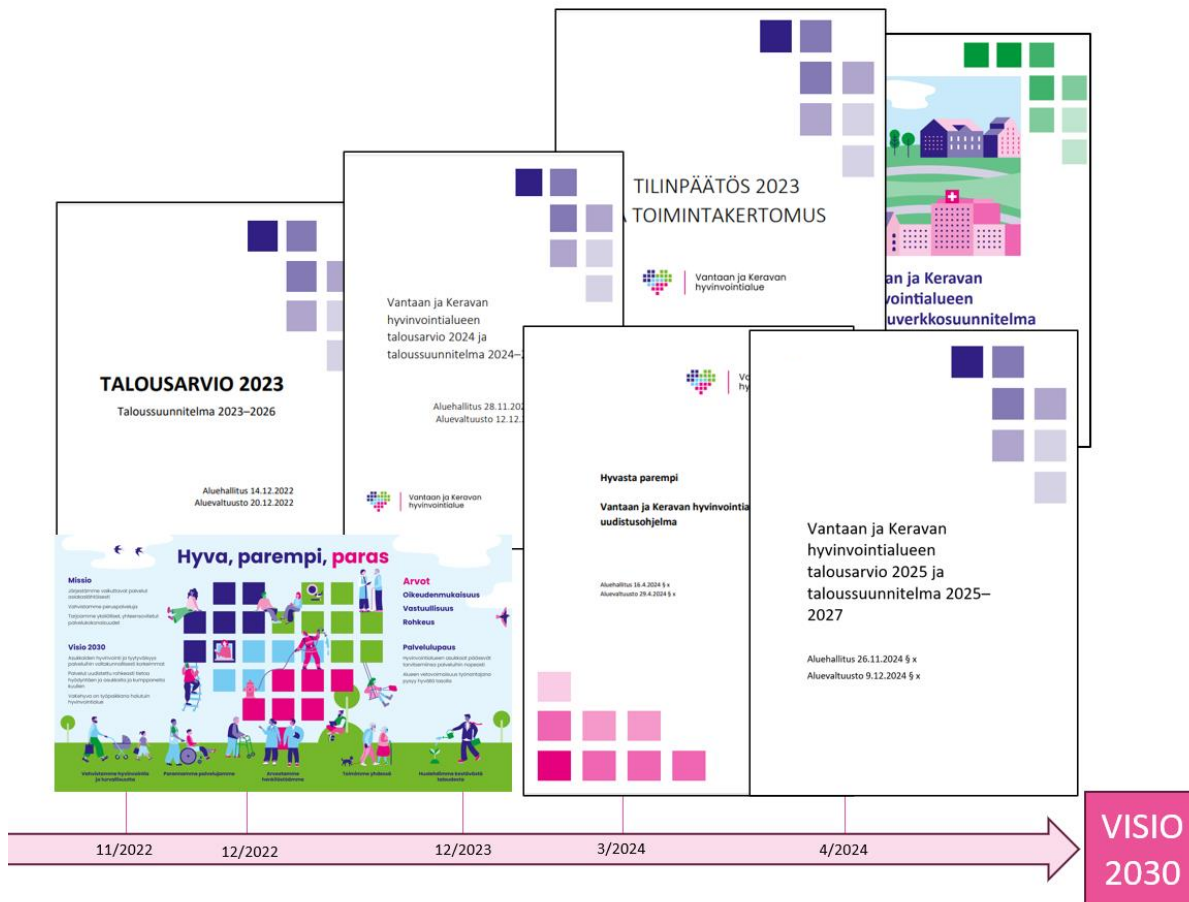
Sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen liittyvä negatiivinen keskustelu heikentää työvoiman saatavuutta ja yleisemmin alan mainetta

Väestöennuste
316 700
asukasta
vuonna 2030

Hyvinvointialueen strategia ja uudistusohjelma ohjaavat talousarvioin valmistelua

Strategian palvelulupaus

Hyvinvointialueen asukkaat pääsevät tarvitsemiinsa palveluihin nopeasti

Alueen vetovoimaisuus työnantajana pysyy hyvällä tasolla

Uudistusohjelman toiminnalliset kärjet

- Palvelurakenteen kustannusvaikuttavuuden parantaminen (tuotantotapa-analyysit)
- Digitaalisuuden ja etäpalvelujen hyödyntäminen
- Palveluvalikoiman tarkastelu (palvelukriteerit)
- Ostopalvelujen vähentäminen
- Vuokrahenkilöstöstä luopuminen pääosin
- Hallinnon supistaminen

Hyvinvointialueen tuloslaskelma 2025–2027

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Kasvu % 24/25	Kasvu % 25/26	Kasvu % 26/27
Toimintatuotot yhteensä	120 755	116 617	122 167	131 880	-3,4 %	4,8 %	8,0 %
Toimintakulut yhteensä	1 279 621	1 296 211	1 180 836	1 375 952	1,3 %	-8,9 %	16,5 %
Toimintakate	-1 158 866	-1 179 594	-1 058 669	-1 244 072			
Valtion yleiskatteellinen rahoitus	1 061 290	1 200 359	1 257 000	1 269 000			
Muut rahoitustuotot	620	200	220	210			
Korkokulut	-1 400	-1 041	-1 347	-1 453			
Vuosikate	-98 356	19 924	197 204	23 685			
Poistot	-1 900	-2 330	-2 849	-3 299			
Tilikauden tulos	-100 256	17 594	194 355	20 386			
Kumulatiivinen alijäämä	-204 622	-187 028	7 327	27 713			

TA 2024 lukuina käytetty aluevaltuuston 10.6.2024 § 39 hyväksymää muutettua talousarviota

Määrärahat ja henkilöstö

PALVELUT

Vuonna 2025	Menot 	Tulot 	Henkilöstö**
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	183 M€	6 M€	1 167
Aikuissosiaalityö ja vammaisten palvelut	199 M€	13 M€	854
Vanhusten palvelut	195 M€	35 M€	1 325
Terveydenhuollon palvelut	217 M€	19 M€	1 510
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	51 M€	36 M€	557
Konsernipalvelut ja johto*	70 M€	7 M€	457 ***
Yhteensä	915 M€	116 M€	5 870

HUS-yhtymä

- Tuottaa alueen erikoissairaanhoidon palvelut
- Vuonna 2025 määräraha 391,7 M€

Sosiaali- ja terveydenhuollon ostopalvelut

- Palveluostoihin varattu 417,1 M€, mikä 3 %:a vähemmän kuin vuonna 2024

** Sis. osa-aikaiset, määräaikaiset sekä lyhyet sijaisuudet, työllistetyt, oppisopimusopiskelijat jne.

*** Sisältää 102 sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöä (nk. varahenkilöt), jotka työskentelevät toimialoilla sekä hankerahoituksella työskenteleviä. Lisäksi 61 hanketyöntekijää ulkopuolisella rahoituksella

* Konsernipalvelut ja johto -menomäärärahat sisältävät hyvinvointialueetasoisia menoja esimerkiksi tietohallinnossa ja tilojen remontoimisessa, logistiikassa yms.

Valtion ohjaus ja lainsäädännön muutokset

Taloussuunnitelmakaudella 2025-2027 valtion ohjaus tiivistyy ja odotettavissa on useita merkittäviä muutoksia sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen koskevaan lainsäädäntöön (HE:t eduskuntaan talven aikana)

- Hallituksen esityksessä (HE 78/2024 vp) ehdotetaan hyvinvointialuelakiin lisättäväksi säännökset ennakollisesta talouden ohjauksen menettelystä, ja arviointimenettelyn käynnistämisen edellytyksiä on tarkoitus muuttaa.
- Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettua lakia (617/2021, rahoituslaki) on esitetty muutettavan siten, että rahoitusmallin tarvetekijöihin ja muihin olosuhdetekijöihin sekä hyte-kertoimeen tehdään muutoksia, jotka tulisivat voimaan 2026.
- Lisäksi rahoituslakiin ehdotettu toteutettavaksi hallitusohjelman mukaiset hyvinvointialueiden rahoituksen jälkikäteistarkistusta koskevat muutokset ja asiakasmaksuja koskevia sääntelyuudistuksia. Hyvinvointialueilla olisi jatkossa omavastuuosuus, jolta osin toteutuneiden ja laskennallisten kustannusten erotusta ei otettaisi huomioon (pienentää jälkikäteistarkistusta alijäämätilanteessa).
- Valtioneuvosto on hyväksynyt 3.10.2024 **muutoksen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja määrittelevään asetukseen**. Asiakasmaksujen enimmäismaksuihin on tehty korotuksia, jotka tulevat voimaan vuoden 1.1.2025. Asiakasmaksujen korotukset kohdistuvat erikoissairaanhoidon lisäksi kaikkiin perusterveydenhuollon maksuihin, mukaan lukien suun terveydenhuollon maksut (Huom! Tulojen kasvua vastaava summa vähennetty alueiden rahoituksesta).
- **Ympäri vuorokautisen hoivan henkilöstömitoitusta** lasketaan 0,6 työntekijään asiakasta kohti (nyk. 0,65) 1.1.2025 lähtien.
- **Uusi vammaispalvelulaki voimaan 1.1.2025**. Laki sisältää säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Vammaisille erillinen palvelu koskien **tuettua päätöksentekoa**.
- **Perusterveydenhuollon** aiemmin voimassa olleet **hoitotakuuajat** palautetaan – avosairaanhoidossa hoitotakuu olisi näin ollen 3 kk ja suun terveydenhuollossa 6 kk. Muutos ei koskisi alle 23-vuotiaita.
- **Kela-korvauksiin muutoksia** (voim. 1.4.2025)
- **Pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet** vuosille 2023–2026 vaikuttavat tuleviin lainsäädäntömuutoksiin. Tavoitteena on muun muassa parantaa pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisuutta ja laatua sekä varmistaa riittävät henkilöstöresurssit.

Hyvinvointialueen talousarvioesitys 2025

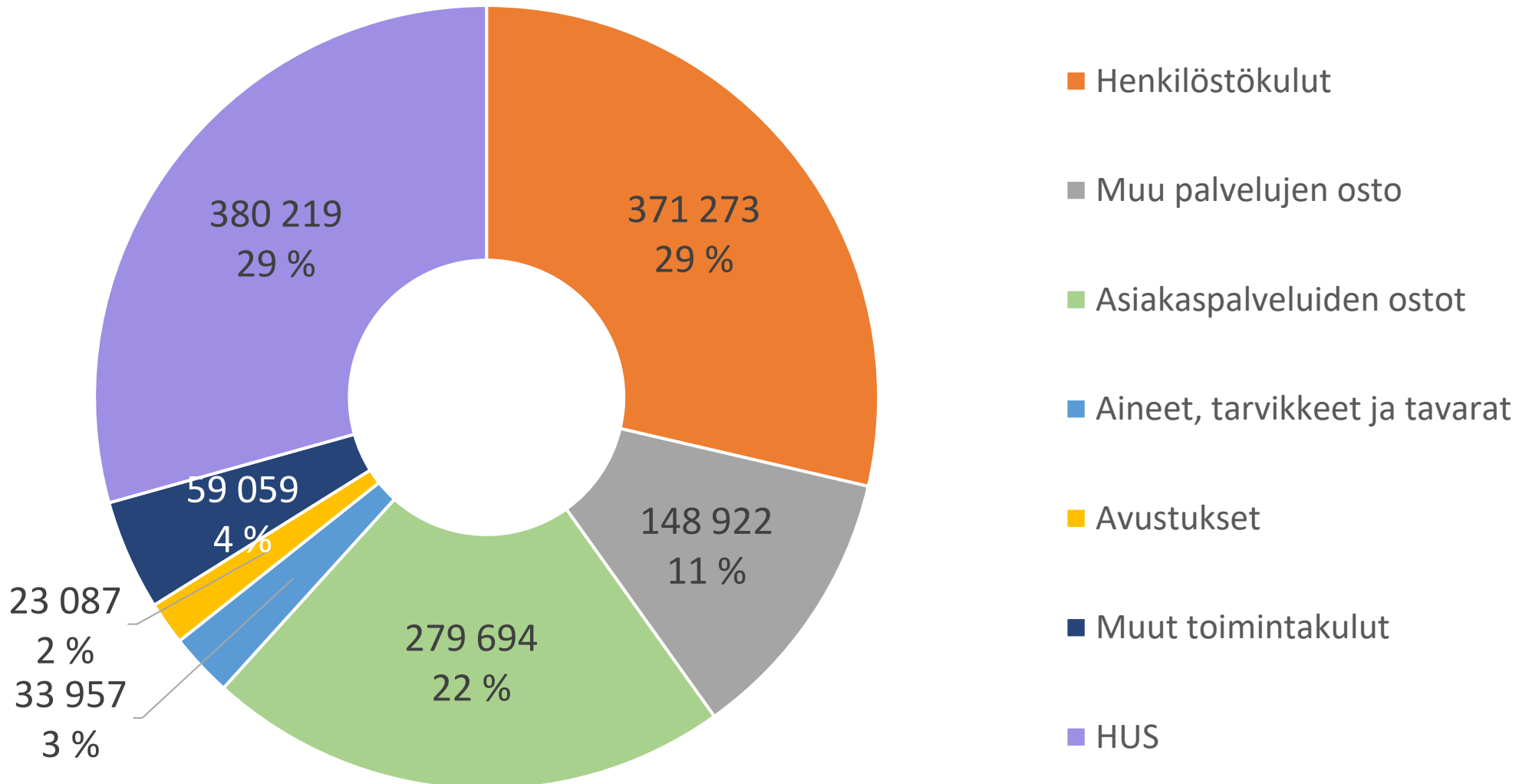
- Talousarvion 2025 menot ovat yhteensä 1,3 mrd. euroa, millä turvataan asukkaiden tarvitsemat ja lainsäädännön edellyttämät palvelut
- Talousarvio on noin 17,6 milj. euroa ylijäämäinen
 - Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vuoden 2025 talous tulee kahden voimakkaasti alijäämäisen vuoden (noin 100 milj euroa/v; taustalla mm. siirtyneen rahoituksen puutteet ja kustannustason nousu) jälkeen olemaan ylijäämäinen 17,6 milj. euroa
 - Voimassa olevan lainsäädännön mukaan vuosina 2023 ja 2024 kertyneet alijäämät tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Kertyneiden alijäämien kattamisaikaa ei näillä näkymin olla pidentämässä.
 - Alijäämän kattamista ja toiminnan ja talouden tasapainottamista varten hyvinvointialueella on käynnistetty valtionhallinnon antaman suosituksen mukaisesti uudistusohjelma. Uudistusohjelma perustuu kahden prosentin (2 %) vuosittaiselle tuottavuustavoitteelle.
 - Oman palvelutuotannon kustannukset kasvavat 1,7 %, erikoissairaanhoidon kustannukset kasvavat 4,4 % ja ostopalveluista joudutaan leikkaamaan 3,6 %
 - Palvelutarpeen kasvuun ei voida vastata resursseja lisäämällä, vaan siihen vastataan uudistusohjelman tuottavuuden lisäämisen kautta
 - Koska henkilöstöä ei voida lisätä palvelutarpeeseen vastaamiseksi, henkilöstösuunnittelun merkitys korostuu
 - Talousarvio pitää sisällään uudistusohjelman lisäksi paljon muitakin taloutta parantavia toimenpiteitä

Hyvinvointialueen menot 2025

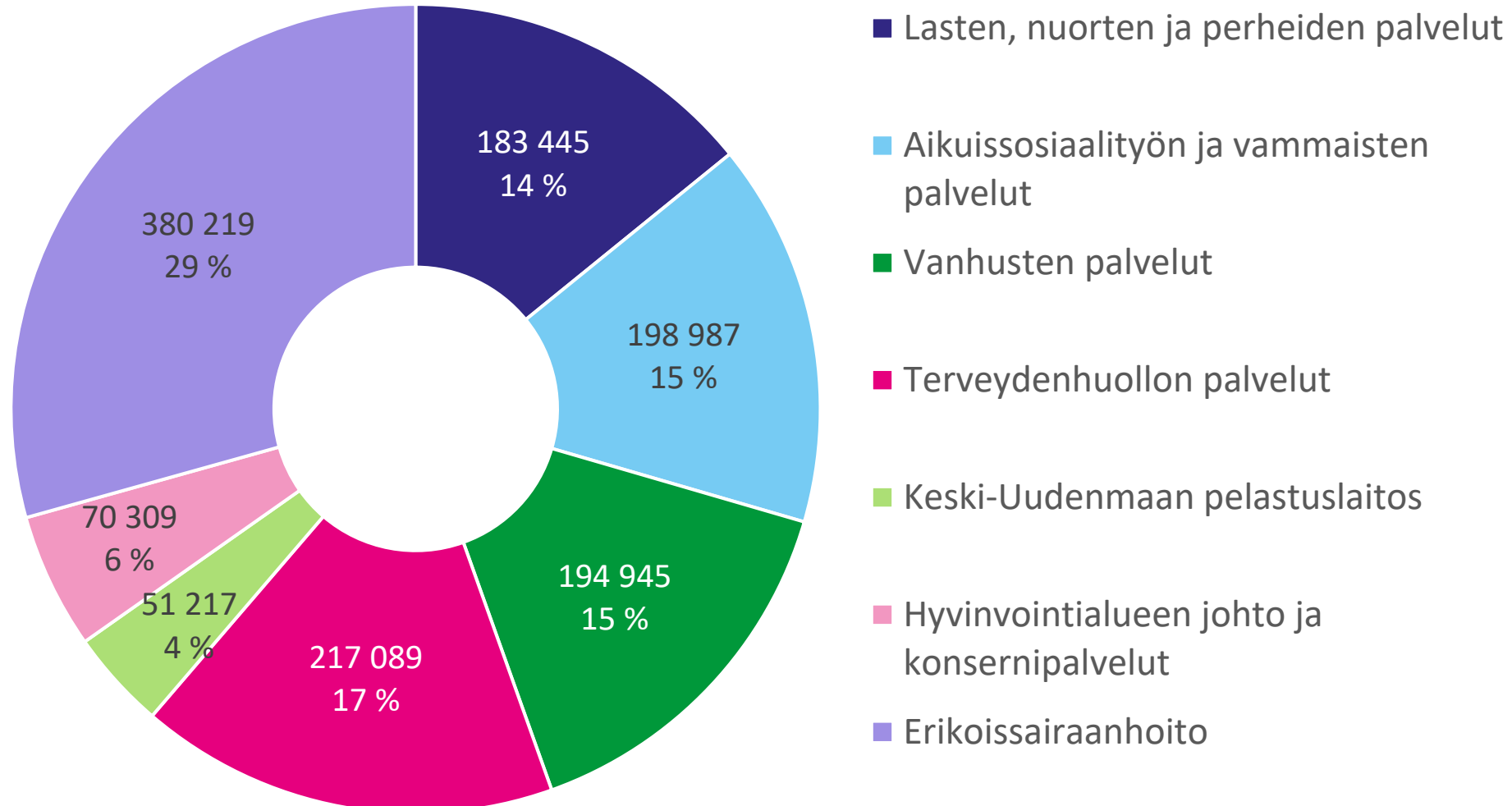
Toimintamenot (%) menolajeittain 2025 yhteensä (M€)

Hyvinvointialueen menot (%) toimialoittain 2025

Toimintamenot (%) toimialoittain 2025 yhteensä (M€)

Sitovat tavoitteet 2025

Vuonna 2025 panostamme erityisesti seuraaviin, *hyvinvointialuestrategiaa toteuttaviin* strategiaan tavoitteisiin:

Vahvistamme hyvinvointia ja terveyttä

Työskentelemällä nuorten kiireellisten sijoitusten tarpeen vähentämiseksi, tukemalla ikääntyneiden toimintakykyä ja mahdollisuutta asua turvallisesti kotona, vähentämällä aikuissosiaalityön pitkäaikaisen asiakkuuden tarvetta sekä parantamalla pelastustoiminnan ja ensihoidon saatavuutta ja vaikuttavuutta

Parannamme palvelujamme

Nopeuttamalla perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon vastaanotoille sekä lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalveluihin pääsyä. Automaatio- ja tekoälyratkaisuja kehitetään tuottavuuden parantamiseksi.

Arvostamme henkilöstöämme

Panostamalla henkilöstön työhyvinvointiin sekä hyvinvointialueen maineeseen haluttuna työnantajana

Toimimme yhdessä

Edistämällä asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia hyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä toteuttaen sekä toimivalla, palveluja tukevalla järjestöyhteistyöllä

Huolehdimme kestävästä taloudesta

Varmistamalla talousarvion vuosikatteen toteutuminen mm. toteuttamalla uudistusohjelman toimenpiteitä suunnitelmallisesti sekä tukemalla johtamista ja kustannusten hallintaa ajantasaisella tilannekuvaraportoinnilla